

מסורת הש"ס

(א) חולין לא. מקואות פ"ה
 (ב) חולין לא. [תוספתא
 דמקואות פ"ד]. (ג) חולין שם
 מכשירין פ"ד מ"ו
 (ד) מקואות פ"ו מ"ו גיטין
 טו. ע"ש. (ה) תוספתא פ"ג
 דמקואות, (ו) [שמיני פרשה
 ט,] (ז) [מקואות פ"ה מ"ו],
 (ח) [ויקרא יא,] (ט) [דברים
 כא,] (י) [דברים כ,]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר עולא בעיא
ממיה וכו' ואמר לי
תניתה: (ב) תוס' ד"ה
נגזור וכו' דאי משום זמילה
הא צלל יס וכו' דמתק
פ"ה למקואות בית הלל:
(ג) ד"ה ר' יהודה וכך
היא ההצעה וה"ג
בפר"ם וכו' לא קשין דהא
דקא מייתי:

הגהות הגר"א

[א] גבו' דברי הכל השני
טמא כל"ל ותיבת אף
נמחק:

לעזי רע"י

וולור"א [וליד"א]. עמק.

מוסף רש"י

גל שנתלש. מן הים
 (חזק' 124.) מה כלים
 דלא מכווני. דלא לית לכו
 דעת (100.) בחורלתי שם
 גשמים. ורס גשמים
 מנקלה מן הים בנח ואין
 טובלין בו, דהניקול
 והקטפסו אינו חיבור וכו'
 הו' מקול דלרענניס אהא.
 שרי א' מ' אהא בגמולס
 אחז ואש' שם הרבה
 למטה ולמעלה הא קמי
 אינו חיבור. חדלות הייט
 קטפסו, מדרון, ורס הא
 גאון גרים הררס שפלין
 מדליי של הים (100.)

[illegible]

ברייאא כ"י יהודה. אמר ל
אבל גוד אסיק לית ליה ש
והתחטונה של עשרין עשר
ר' יהודה אומר מאיר היה

אין דורשין פרק שני חגיגה

לאן למעשר. צעו כוונה וכו"ש בצמרומה: הכי גרסינן מה כלים דלא מיכווני אף אדם נמי דלא מיכוון: חרדלוים. ששופת ויורדת ממקום גבוה ויש בה ארבעים סאה והטובל בה לא עלתה לו טבילה משום דמקום קטפרס הוא מקום זקוף יותר מדאי ומ'

הַנְּלוֹק וְהַקְטִיפָם אִינוֹ חִיבוֹר (טהרות
פ"ח מ"ט). וְאָף אִם אִינוֹ קִטְפָם נִמֵּי
אֵין טוֹבְלִין בּוֹ לִפִּי שְׁאִין מִי גִשְׁמִים
מִטְהָרִים דֶּךָ וְחִלַּתָּ עַד שֶׁהוּא נִקְוִין
דֶּךָ אֲשַׁבְּרוּ דַּמְיוֹנָא בְּת"כ" אִי מַה
מַעֲיִין מִטְהָר צוֹחֲלִין מִקּוּמָה מִטְהָר
צוֹחֲלִין ת"ל דָּךְ מַעֲיִין אֵין מִקּוּמָה
מִיִּם יֵהִי טְהוֹר (ויקרא י"ב) הַמַּעֲיִין
מִטְהָר צוֹחֲלִין וְהַמְקוּמָה בְּאֲשַׁבְּרוֹן.
וְכִינוּ הָאֵין גִּרְסֵי הַדְּלִילִת: רֵאשִׁין.
אֶחָד מֵרֵאשִׁי הַגֵּל כִּשְׁהוּא מִגִּיעַ לְאָרֶץ:
יִפֹּן. וְהַמַּעֲיִין אֵין גֵּל שְׁעוֹמֵד בְּצִוִּיר
כְּמִי כִפֶּה. וְאֵם הוֹשִׁיעַ לָלוֹם לַמַּעֲלָה
וְהַטְּבִילִין בְּכִיפָה אֵינֶה טְבִילָה כַּמִּפְרָשׁ
וְאִזֵּל: שְׁאִין מַטְבִּילִין בְּצִוִּיר. שְׁלָא

אמרה תורה מקוה של אור לנצילה:
 ידיו טהורים. אע"פ שלא נתכוון:
ופירוש אינן בני יוסף. דבעינן גבי
 הכשר יוסף^ה דומיא דכי יתן דניחא
 ליה: **ואם נצטיל שידורו ידיו.**
 נתכוון לטול פירות הרי הוא צדי
 יוסף ומקצילין טומאה מעכשיו וכיון
 דנתכוון להדיח ידיו גלי דעתיה
 ניחא ליה צדק נפילה שעל ידיה
 הדיח ידיו: **הוחזק אין.** אם נתכוון
 הוא דהויא טבילה לחולין: **טבל.**
 ויאל ועלה טבל המים: **מחזיק עצמו.**
 בטבילה שטבל כזר לכל מה שירצה:
מאי לאו אינו מחזיק כלל. כלומר
 צין שהחזיק עצמו בשעת טבילה
 דדבר קל צין שלא החזיק עצמו
 כללם שזו אינו מחזיק: **אם לא**
הוחזק. לשם דבר שטבל סתם
 מחזיק לכל מה שירצה אבל אם
 הוחזק לקל אינו מוחזק לתמור
 דהא אינחתה ליה לדבר קל: **מאן**
סנא. למשום עורונו צמים חשיב
 ליה כמחילת טבילה ואע"פ שהוחזק
 מחזיק: **ופשני טמא.** שהרי חסר
 השיעור צמים שעל הראשון:
מתקוקם. דרבי יהודה ורבנן כשהיתה
 טבילתו בשביל אחת ממעלות של
 צמים כגון האונן והמחוסר כפורים
 שצריכין טבילה לקודש ואינו טמא
 טומאה דלורייאת כהניא קאמר רבי
 יהודה דמהני ליה רגליו של ראשון
 נוגעות צמים דלמרינן גוד אחית
 מים שעליו כאילו הן צמקוה: **והיינו**
דרכי פדס. דלוקי לגיל הא דעדיהו
 כרבי יהודה ולא כרבנן אלמא לרבנן
 דפי' לגבי דעלמא לא מהני עדיהו
 דהא חוקה דלמור הוחזק לקל אסור
 לתמור מעלות ניהו: **איכא דלמרי**
כו'. הכא גרסי' ופליגא דר' פדת
 דלילו לרב נחמן הא דעדיהו הוחזק
 לקל הוחזק לתמור דכרי הכל הוא דהא
 לא פליגי צדק עליה דר"י אלא ממומאה
 דלורייאת לטהרה: **לינורום.** שטווין
 זו וזה ועשוין כמין מולג קטן
 מאד: **בראשון של ראשון.** צבדור
 צמים: **גממיו.** גומות צנחל שיפולי
 הרים שקורין וולור"א בלע"ז וכן נחל איתנ"ט נחל ארננו"ט: **סחפוסה**

יך לנאשמועיק דאע'ג. דא'יזן לטבילט טהרה לא הו'א כוונת חולין כוונה למעשר (שם). ארבעים
א יומ' (יג'ס'ן טז.). והשני טמא. שספר המקוה על ידי הראשון (שם). נוגעות במים. נשעת
אף השני טהור. דכמאן למחברי מים שעל הראשון למי המקוה דמו (שם).

וְאֵל בְּעֵצֵי מִינִיָּה דִּרְיָ וַיִּחַן מִהוּ הַטְּבִיל אֱלִיבֵא דִּרְיָ יְהוּדָה מַחְסֵן וְצִינּוֹת בְּרֹאשׁוֹ שֶׁל אֲרֻשׁוֹ וְאֻמְרִים רָאָה כָּלּוּ מִי הַמָּקוֹם נִקְרָא וְעוֹמְדִים בְּרֹאשׁוֹ שֶׁל אֲרֻשׁוֹ אִם גּוֹד אֵסֵק נְמִי לֵית אִי סָאָה וְאַמְצִיעַת שֶׁל מ' סָאָה מ' הַצֹּנֵן לִזְמֵר וְהַאֲמַצִיעַת שֶׁל מ' כִּדִּי הַלְשִׁירי חֲדָרִית לִשְׁלֹמֹה וּמִטְבִּילָיון בְּחֻתְהוֹתָא דְאִלְמָא אֲמַרְיָן גּוֹד אַחִית וְלֹא אֲמַרְיָן גּוֹד אֵסֵק מִדְקַתְנִי י' יְהוּדָה

כאן למעשר ומנא תימרא דחולין לא בעו
כוונה דתנן ^אגל שנתלש ובו ארבעים סאה
ונפל על האדם ועל הכלים מטהורין קתני
אדם דומיא דכלים מה כלים דלא מכווני אף
אדם דלא מכוין וממאי דלמא ביושב
ומצפה אימתי יתלש הגל עסקינן וכלים
דומיא דאדם מה אדם דבר כוונה אף כלים
דמכוין להו וכי תימא ביושב ומצפה מאי
למימרא סלקא דעתך אמינא ליגזור דלמא
אתי למיטבל בחדרדלית של גשמים א"נ גגזור
ראשין אטו כיפין קמ"ל דלא גזרינן ומנא
תימרא, דלא מטבילין בכיפין דתניא

(א) מטבילין בראשין ואין מטבילין בכיפין
 לפי שאין מטבילין באויר אלא מהא דתנן
 (ב) פירות שנפלו לתוך אמת המים ופשט מי
 שידיו מטמאות וגמלן ידיו טהורות ופירות אינן
 בכי יותן ואם בשביל שיועדו ידיו ידיו טהורות
 והפירות הרי הן בכי יותן איתביה רבה לרב
 נחמן הטובל לחולין והוחזק לחולין אסור
 למעשר הוחזק אין לא הוחזק לא ה"ק אע"פ
 שהוחזק לחולין אסור למעשר איתביה
 יטבל ולא הוחזק כאילו לא טבל מאי לאו
 כאילו לא טבל כלל לא כאילו לא טבל
 למעשר אבל טבל לחולין הוא סבר דחי קא
 מדחי ליה נפק דק ואשכח דתניא טבל
 ולא הוחזק אסור למעשר ומותר לחולין
 אר"א טבל ועלה מחזיק עצמו לכל מה
 שירצה מיתבי עורדו רגלו אחת במים הוחזק
 לדבר קל מחזיק עצמו לדבר חמור עלה
 שוב אינו מחזיק מאי לאו אינו מחזיק כלל
 לא עורדו אע"פ שהוחזק מחזיק עלה אם
 לא הוחזק מחזיק ואם הוחזק אינו מחזיק מאן
 תנא עורדו רגלו אחת במים א"ר פדת ר'
 יהודה היא דתנן^(ג) המקוה שנמדד ויש בו
 ארבעים סאה מכוונות ויירדו שנים וטבלו
 זה אחר זה הראשון טהור והשני טמא
 אמר רבי יהודה אם היו רגליו של ראשון
 נוגעות במים אף השני טהור אמר רב
 נחמן אמר רבה בר אבבה מחלוקת
 במעלות דרבנן אבל מטומאה לטהרה
 דברי הכל [א] (אף) השני טמא והיינו
 דרבי פדת איכא דאמרי אמר רב נחמן
 אמר רבה בר אבבה מחלוקת מטומאה
 לטהרה אבל במעלות דרבנן דברי הכל אף
 השני טהור ופליגא דרבי פדת אמר עולא
 (ב) בעי מיניה מרבי יוחנן לרבי יהודה מהו
 להטביל מחטין וצינוריות בראשו של ראשון

גוד אחית אית ליה לרבי יהודה גוד אסיק
נמי אית ליה א"ל תניתוה ^סישלש גממ
והאמצעית העליונה והתחתונה של עשו
של ארבעים סאה וחדלית של גשמי
אומר מאיר היה אומר מטביל בעליונה

תנ"ך נחל ארנון¹: סמסונה עליונה ואמלעים. שנחל מדרון

השני טמא בעולה מטומאה לשהיה
הקל (לחמור) לו. ולפיכך ר"ג את השני
הוא דרמתי עוררו ורגו במים ודמיון
מחולות במעלות דרבנן (ר' יהודה מ'
ה' חמטין ויצטרות בראש ר' ראשון ר'
של ראשון או גוד אסיק נמי אית ליה ואל' ר'
של לחשיני ארבעות בשמישי שערות ביניהן ומצופו של כול
אמורנו גוד אסיק מקדתי ר' יהודה ממי איה אבות (שביילן) ר' ב' בחתמה

יפ.

עין משפט
נר מצוה

מד א מ״י פ״ט מהל' מקואות הלכה יז סמג עשין רמח: [טוש״ע י״ד סימן רא סעיף ה]:

מה ב מ״י שס הל' יח סמג שס [טוש״ע שס]:

מז ג מיי פֿיר' מהל' טומאת אוכלין ה' י' סמג עשין רמו:
מז ד מיי פֿיר' מהל' מקואות הלכה י' ופֿיר' ה' ופֿיר' מהל' אבות הטומאות ה' י' [ב:]
מז ה מיי פֿיר' מהל' מקואות ה' י' טוש' שם סעף סב:
מז ו מיי שם ה' טוש' שם סעף ס:
מז ז מיי שם ה' טוש' שם סעף ס:

רבינו חננאל

ימנא לן דלחולין לא
בעינן כוונה דתנן גל
שנתלש וכו' מה אה ופסל
זה האדם ועל הכלים
הטורים ואמרין אדם
ורומא דכלים מה כלים לא
בעי כוונה אף אדם לא
בעי כוונה דנתת דאית לן
לאוקומה במתכוון היכי
מי יורשב ומצפה מי
תלש הגל. וכי תימא אי
הכי מאי למימרא הא
אקא מיכוס אצטריך דס"ה
לא יצטרכו לא

[illegible]

שירצה. כשעלה סתם
ועדיין לא הוזכר והחוק
עצמו. מאן תנא עוררו
גילו במים א"ר שהחוק
תחור ומחוק א"ר פדת
ה' יודיה ה' דתנן מוקה
ש' שיש ה' סאה מכוזות
ידידו שנים וטבלו זה אחד
הראשון טהור והשני
טמא ר"י אומר א"ר הו
גילו של ראשון נוגעת
במים אף השני טהור אמר
רב נחמן ר' רבה ר' יודיה
אבוב מחלוקת ר' רבה
ה' דתנן דתנן עלה ואמר

לחטאת להחזיק עצמו מן
מכלל דת"ק פליג עליה
נחמן אמר רבה בר אבוא
נו דר' פדת דאוקמה להא
נכשיו ישנן בתוך המקוה
מחברתה וגומא העליונה
של גשמים עוברת ביניה.
בעליונה אלמא גוד אסיק

נגזור אמו חרדלית. פרש"י שירדת מהר גבור ויש זה ס' אלה ולא עלמה שם טעילה דקטפרס אינו חיבור והר"י פ"י וכן כתוב בזכמה פירושים של רש"י דפסול מעטס דאין מקוה מטהר בזוחלין אלא באשצורן דתניא בת"כ ומיהו אומר הר"ר אלנען ע"כ טעם ראשון עיקר מדגורזין בגל של ים דאי משום זחילה ^(א) אז בשל ים מהני לא לא מוקמינן לא כר' [מאריך] דלמר בזמן' מקוואות (פ"ה מ"ד) כל הימים כמקוה והיה קשה למורי מאי קאמר משום חרדלית של מי גשמים הא בשל ים נמי לא מהני דתנן ב"ה אומרים אין מטבילין בחרדלית ומשמע דבכל חרדלית מיידי מדלא הוהכר ליה צהדיא גשמים ולפי' ראשון ניחא ומיהו אכתי יש להקשות דקטפרס הוה חיבור לענין מקוואות דכפירס הר"י ואם כן למש לא מהני ואי הוה טעמא משום זחילה יתכן טפי:

לֹא באירו לֹא טבל למעשר.
ורבותא דמתני' משום חולין
הויא דמהניא אף בלא כוונה דאי
משום מעשר אף כי הוחזק לחולין
קמני רישא דלא מהני ה"ר אלחנן
ועוד י"ל דאי משום רישא הייתי
אומר דטפי עדיף לא הוחזק כלל
למעשר מהוחזק לחולין דהא עקר
דעמו לגמרי ממעשר:
טבל וע"ה בו'. ועודנו לא ובכמה
ספרים כתיב צהדיא לח:

לֹא כִּאִילוּ לֹא מִבֹּל
לֵץ הוּא סִבֵּר רַחֵם קֹא
וְאַשְׁכַּח דַּתְנִיא מִבֹּל
עֶשֶׂר וּמוֹתֵר לַחֲלוּץ
קֶעֱצְמוּ לִכְל מַה
נִגְלוּ אַחַת בְּמִים הוֹחֹק
לְדַבֵּר חֲמוּר עֲלֶה
אִינוּ מַחֲזִיק כִּלְל
חֹק מַחֲזִיק עֲלֶה אִם
וְחֹק אִינוּ מַחֲזִיק מֵאֵן
בְּמִים אִ"ר פֶּדֶת ר'
קוֹה שְׁנִמּוּדֵר וִישׁ בּו
וִירְדוּ שְׁנִים וּמִבֹּל
טַהוֹר וְהִשְׁנִי טַמֵּא
הָיוּ רִגְלָיו שֶׁל רֵאשׁוֹן
שְׁנֵי טַהוֹר אִמֵּר רַב
אֲבֹה מַחְלוּקֶת
מִטּוֹמֵאָה לַטַּהֲרָה
הִשְׁנִי טַמֵּא וְהִיָּינוּ
מֵרִי אִמֵּר רַב נַחֲמָן
מַחְלוּקֶת מִטּוֹמֵאָה
דְּרַבְנָן דְּבָרֵי הַכֹּל אָף
רַבִּי פֶּדֶת אִמֵּר עוֹלָא
זִמְנָן לְרַבִּי יְהוּדָה מַהוּ
רַבִּינֵינוּ מִלֵּל רַבִּינֵינוּ

רבי יהודה גור אסיק לית ליה או דלמא גור אסיק
 גמיות בנחל העליונה התחתונה
 גמיות של עשרים עשרים סאה והאמצעית
 גמיות של גשמים עוברת ביניהן רבי יהודה
 גמיות בעליונה והתניא רבי יהודה אומר
 מאיר

יונה ואמלעים. שנחל מדרון משופע הוא: עוזרת ציניקן. ומחברתן:
ה"ג

[illegible]